

ระเบียบกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
ว่าด้วยการบริหารระบบน้ำบาดาลของกลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาล
พ.ศ. ๒๕๖๓

เพื่อให้การบริหารทรัพยากรน้ำบาดาลแบบมีส่วนร่วม ตามโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปี งบประมาณจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล และงบประมาณอื่น เป็นไปอย่างต่อเนื่องและเกิดประโยชน์แก่ชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง ซึ่งเมื่อกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ดำเนินการโครงการต่าง ๆ เสร็จสิ้นแล้ว จะส่งมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่น กลุ่มผู้ใช้น้ำ หรือกลุ่มเกษตรกร มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของช่วยดูแลรักษา และใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาล ในการนี้ จึงจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ วิธีการบริหาร บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์ เพื่อดำเนินแนวทางปฏิบัติต่อไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ว่าด้วยการบริหารระบบน้ำบาดาลของกลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ระบบน้ำบาดาล” หมายความว่า ระบบส่งน้ำบาดาล ระบบประปาบาดาล และให้หมายความรวมถึง บ่อน้ำบาดาล ท่อน้ำ หอถังเก็บน้ำ ระบบพลังงานแสงอาทิตย์ เครื่องกำเนิดไฟฟ้า เครื่องสูบน้ำ และอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นทรัพย์สินของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

“หน่วยงานเจ้าของโครงการ” หมายความว่า หน่วยงานภายในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณก่อสร้างระบบน้ำบาดาล

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า หน่วยงานที่ปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานเจ้าของโครงการ เพื่อให้โครงการสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

“กลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาล” หมายความว่า กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันเพื่อใช้น้ำบาดาลตาม วัตถุประสงค์ของโครงการ และให้หมายความรวมถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มเกษตรกร หรือกลุ่มอื่น ๆ ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายที่ต้องใช้น้ำบาดาลตามวัตถุประสงค์ของโครงการด้วย

“สมาชิกผู้ใช้น้ำบาดาล หมายความว่า ผู้ที่ยื่นความประสงค์จะใช้น้ำจากระบบน้ำบาดาล และได้รับอนุญาตให้ใช้น้ำบาดาล

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารระบบน้ำบาดาล

ข้อ ๔ ให้อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหา กำหนดข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๕ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานงานกับผู้นำชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อดำเนินการ ดังนี้

(๑) ส่งเสริมให้ประชาชนที่ประสงค์ใช้ประโยชน์ระบบน้ำบาดาล รวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาล

(๒) จัดให้กลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาลเลือกตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๙

(๓) ให้คำแนะนำคณะกรรมการตามข้อ ๙ เพื่อจัดให้มีระเบียบการบริหารระบบน้ำบาดาลตามข้อ ๑๐ (๑)

ข้อ ๖ ก่อนดำเนินการก่อสร้างระบบน้ำบาดาลตามโครงการ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันจัดเตรียมความพร้อมของกลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาลก่อนที่จะทำการก่อสร้างระบบน้ำบาดาล โดยจัดประชุมอบรมหรือส่งเสริมการฝึกอบรมให้กลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบน้ำบาดาล รวมทั้งในการบริหารกิจการต่าง ๆ เช่น การบำรุงรักษา การใช้อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ การบริหารการเงิน เว้นแต่กรณีจำเป็นเร่งด่วนให้ดำเนินการภายหลังการก่อสร้างระบบน้ำบาดาลได้

ข้อ ๗ เมื่อการก่อสร้างระบบน้ำบาดาลแล้วเสร็จ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการบริหารระบบน้ำบาดาล ระหว่างกรมทรัพยากรน้ำบาดาล คณะกรรมการ และกลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาล เพื่อให้คณะกรรมการและกลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาลรับผิดชอบดำเนินการบริหารระบบน้ำบาดาลตามระเบียบนี้ และระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดตามข้อ ๑๐ (๑)

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดของชื่อโครงการงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการ ปริมาณน้ำที่ให้ได้ บัญชีวัสดุครุภัณฑ์ รายการสิ่งก่อสร้างของระบบน้ำบาดาล ข้อสงวนสิทธิที่จะไม่ให้ใช้น้ำบาดาล และเงื่อนไขที่จำเป็นในการบริหารทรัพยากรน้ำและทรัพยากรน้ำบาดาล

ข้อ ๘ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควบคุม ดูแล ตรวจสอบ และติดตามการบริหารกิจการระบบน้ำบาดาล ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

หมวด ๒

คณะกรรมการบริหารระบบน้ำบาดาล

ข้อ ๙ ให้มีคณะกรรมการบริหารระบบน้ำบาดาล ซึ่งเลือกตั้งจากบุคคลในกลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาลนั้น โดยมีจำนวนกรรมการตามที่กลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาลกำหนด ทั้งนี้ต้องไม่น้อยกว่าสามคน

ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่ก่อสร้างระบบน้ำบาดาลแล้วเสร็จ

ให้คณะกรรมการคัดเลือกประธานกรรมการหนึ่งคน เภรัณยูภหนึ่งคน และเลขานุการหนึ่งคน จากคณะกรรมการ โดยให้ประธานกรรมการเป็นผู้แทนของคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี โดยจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินกว่าสองวาระไม่ได้

ข้อ ๑๐ ให้คณะกรรมการตามข้อ ๙ มีหน้าที่และอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับระบบน้ำบาดาล ดังนี้

(๑) วางระเบียบใช้บังคับในการบริหารระบบน้ำบาดาล โดยต้องได้รับความเห็นชอบร่วมกันระหว่างคณะกรรมการ กลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาล และหน่วยงานเจ้าของโครงการก่อนจึงจะใช้บังคับได้ โดยในระเบียบอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑.๑) ระบบการจ่ายน้ำบาดาล

(๑.๒) การกำหนดอัตราค่าใช้น้ำบาดาล

(๑.๓) การระดมเงินทุนหรือจัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการบริหาร

(๑.๔) การรับและจ่ายเงินทุน

(๑.๕) การซ่อมแซม บำรุงรักษา วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้

(๒) บริหารระบบน้ำบาดาลให้เป็นไปตามระเบียบให้เกิดความก้าวหน้าและบริการสมาชิกผู้ใช้น้ำบาดาลอย่างทั่วถึงและพอเพียง

(๓) พิจารณาอนุญาตหรืองดจ่ายน้ำบาดาลให้แก่สมาชิกผู้ใช้น้ำบาดาล โดยคำนึงประโยชน์และความยั่งยืนของกิจการระบบน้ำบาดาลเป็นหลัก

(๔) พิจารณาอนุญาตจ่ายน้ำบาดาลให้แก่บุคคลอื่น กรณีเกิดวิกฤตการณ์ภัยแล้งหรือภัยพิบัติอื่นใดตามที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเห็นสมควร

(๕) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานส่งให้หน่วยงานเจ้าของโครงการและสมาชิกผู้ใช้น้ำบาดาลทราบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๖) ควบคุม ดูแล การทำงานของพนักงานที่ดูแลระบบน้ำบาดาล

หมวด ๓

การบริหารระบบน้ำบาดาล

ข้อ ๑๑ ระบบน้ำบาดาลเป็นทรัพย์สินของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่มอบให้คณะกรรมการ และกลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาล เพื่อรับผิดชอบดำเนินการบริหารตามระเบียบข้อ ๑๐ (๑) รวมทั้งให้มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องใช้อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ด้วยความระมัดระวังและห้ามนำไปให้เช่าหรือ ใช้ประโยชน์อย่างอื่นนอกเหนือวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือยินยอมให้ผู้อื่นนำไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว

(๒) ห้ามติดตั้งต่อเติม ดัดแปลง หรือรื้อถอน ส่วนหนึ่งส่วนใด ของระบบน้ำบาดาล เว้นแต่ จะได้รับความเห็นชอบจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

(๓) ต้องอำนวยความสะดวกให้กับเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ในการตรวจสอบระบบ น้ำบาดาลหรือจัดเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย พัฒนาและอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อม

(๔) ต้องจัดทำระบบจัดเก็บข้อมูล โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับปริมาณการใช้น้ำ วิธีการใช้น้ำ และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๕) ต้องดูแลรักษาสภาพแวดล้อมไม่ให้เสียหาย ป้องกันการปนเปื้อน หรือระบายสิ่งที่เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อการอุปโภคบริโภคลงบ่อน้ำบาดาล ตลอดจนการฟื้นฟู เพื่อลดปริมาณการแพร่กระจายของ มลพิษในบ่อน้ำบาดาล

(๖) ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือตามข้อ ๗

ข้อ ๑๒ ให้คณะกรรมการคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเพื่อดูแลระบบน้ำบาดาล โดยมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลบำรุงรักษาระบบน้ำบาดาล จัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาล จัดทำบัญชี และดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๓ กรณีที่ส่วนหนึ่งส่วนใดของระบบน้ำบาดาลชำรุดเสียหายหรือไม่สามารถใช้งานได้ ตามปกติ ให้ถือเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการในการซ่อมแซมและบำรุงรักษา เว้นแต่กรณีที่ส่วนหนึ่งส่วนใดของ ระบบน้ำบาดาลที่ชำรุดเสียหายนั้นต้องใช้ความรู้ทางวิชาการในการซ่อมแซมและบำรุงรักษา กรมทรัพยากร น้ำบาดาลจะพิจารณาซ่อมแซมและบำรุงรักษาให้ระบบน้ำบาดาลสามารถใช้งานได้ต่อไป

ข้อ ๑๔ ค่าธรรมเนียมการขอใช้น้ำ ค่าปรับ ค่าติดตั้งเครื่องวัดปริมาณน้ำ ให้เป็นไปตามระเบียบ
ที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๑๕ ผู้ใดทำให้ทรัพย์สินของระบบน้ำบาดาลเสียหายหรือสูญหาย นอกจากต้องชดใช้
ค่าเสียหายให้แก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อมอบให้คณะกรรมการดำเนินการตามข้อ ๑๓ แล้ว ผู้นั้นอาจถูก
ดำเนินคดีฐานทำให้ทรัพย์สินของระบบน้ำบาดาลเสียหายหรือสูญหายด้วย

ข้อ ๑๖ ให้คณะกรรมการระดมเงินทุนหรือจัดตั้งกองทุน โดยอาจมีรายได้ ดังนี้

- (๑) เงินค่าน้ำ
- (๒) เงินค่าธรรมเนียม เงินค่าปรับ
- (๓) เงินบริจาค
- (๔) เงินที่ได้รับการอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ ๑๗ เงินทุนหรือกองทุนตามข้อ ๑๖ อาจมีรายจ่าย ดังนี้

- (๑) รายจ่ายในการดำเนินการเกี่ยวกับระบบการผลิตน้ำบาดาล ระบบการจ่ายน้ำบาดาล
การบำรุงรักษาซ่อมแซม และการขยายกิจการระบบน้ำบาดาล
- (๒) รายจ่ายในการบริหาร เช่น ค่าจ้างพนักงาน ค่าวัสดุ อุปกรณ์
- (๓) รายจ่ายอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด เช่น ค่าเบี้ยประชุม ค่าตอบแทน คณะกรรมการ
โดยความเห็นชอบจากสมาชิกผู้ใช้น้ำบาดาล

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

๑๖.

(นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์)
อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล